

Jord på landbrugsarealer - er det hensigtsmæssigt ?

v. Julie Nyrop Albers, Roskilde Kommune

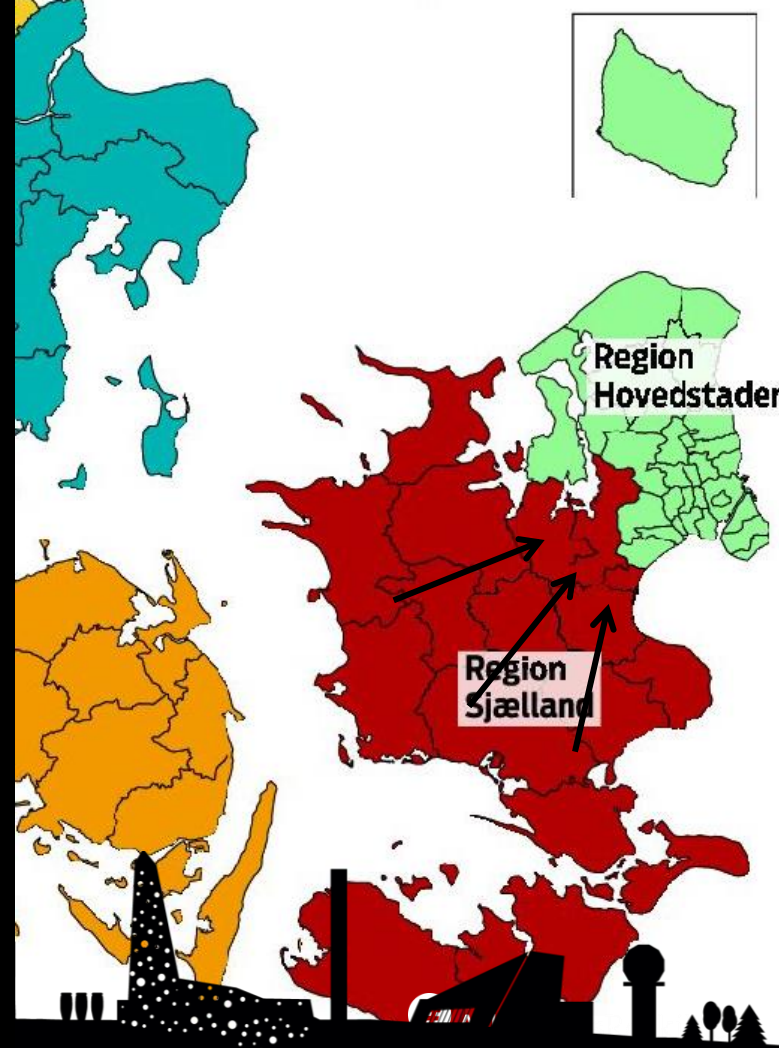
ROSKILDE
KOMMUNE

**ALLE
TIDERS**
ROSKILDE

Hvad oplever vi i kommunerne ?

- Stor anlægsaktivitet => meget overskudsjord
- Behov for steder, som kan modtage uforurennet jord
- Øget antal ansøgninger om udlægning af jord på landbrugsarealer
- Stigende behov mod København
- Ønsker udlagt klasse 0 og 1 jord

Vi er lidt bekymrede...

- Bliver landskabets former jævnet ud ?
- Er det i virkeligheden deponering af overskudsjord ?
- Hvordan sikrer vi at jorden er ren ?
- Hvordan undgår vi afvandingsgener for naboer ?

Og har lidt udfordringer...

- Behandler vi sagerne ens ?
- Hvornår kan vi kræve landzonetilladelse ?
- Hvilke krav kan vi stille ?
- Hvordan vurderer vi om det er reel forbedring – eller deponi ?
- Hvor forurenet må jorden være ?

Derfor behov for fælles praksis

- På tværs af 17 kommuner i Region Sjælland + Høje Taastrup + Bornholm
- Både plan- og jordområdet
- 1 årig arbejdsgruppe
- 2 temadage for plan- og jordfolk

Resultat: Fælles administrationsgrundlag for terrænreguleringer på landbrugsjorde

Tekniske baggrundsnotater:

- Juridisk notat
- Vurdering - dyrkningsmæssig gavn
- Forureningsniveau
- Ansøgningskema
- Skabelon – accept (v. ikke tilladelse)
- Skabelon - landzonetilladelse

Juridisk notat

- kræver **ikke** landzonetilladelse hvis:
  - formål er at forbedre landbrugsdriften, og
  - arealer ikke udtages fra omdrift i længere tid

Vigtige faktorer: **mængde, tid og formål**

- Vurdering om ikke-tilladelse er en afgørelse
- Der kan stilles krav til forureningsgrad, jf. planlovens formålsparagraf og U.2000.242 H
- Altid konkret vurdering, jf. 'skøn under regel'
- Krav om miljøgodkendelse ved 'anlæg'

Administrationsgrundlag

- Retningslinjer for terrænarbejder der typisk **ikke kræver** landzonetilladelse
  - Kortere varighed (6 uger)
  - Nødvendig for landbrugsmæssig drift
  - Begrænset mængde
- Retningslinjer for terrænarbejder der typisk **kræver** landzonetilladelse
  - Længere varighed, stor mængde
  - Selv om gavn for landbrug
- **Afslag** ved konflikt med natur/kultur, hvis landskabet sløres, hvis ikke landbrugsmæssig gavn

Dyrkningsmæssig gavn

Vigtigt at forholde sig til, da det er (ulovligt) deponi, hvis der ikke er en gavn

- Udlægning kræver omhyggelighed og viden
- Risikerer anaerobe forhold, strukturskader, ændret mikroorganismer, adskillelse fra eksisterende terræn mv.
- Erfaringer fra 14 cases:
  - Få der oplever bedre udbytte, flest oplever ringere mens 1/3 oplever samme udbytte
- Anbefalinger til landmænd, myndigheder og entreprenører

Notat om dyrkningsmæssig gavn

- Individuelle krav til ansøgning, alt efter formål (våd lavning, øget muldlag mv.)
  - Prøvegravning som dokumentation for muld før og efter
  - Landbrugsfaglig vurdering
- Afgræns våde arealer på luftfoto
- Højdemodel ved udjævning af skrånninger
- Dokumentationsmetoder, fx droneopmåling

Værktøjer til vurdering af gavn

	LUFTFOTO	AREAL ANVENDELSE	HØJDE KURVER	JORDBUNDS TYPER	PRØVE GRAVNING + FOTO	DRÆN	STRØMNINGS FORHOLD
Manglende muldlag	X	X		X	X		
Genopdyrkning af byggeområder og veje	X	X		X	X		
Våde lavninger	X	X	X	X		X	X
Stejle dyrkningsskråninger		X	X	X		X	X
Udjævning af lavninger		X	X	X		X	X

Forureningsniveau

Der findes ikke én definition på ren jord
...men mange forskellige:

Forureningskomponent	Baggrundsniveau	Økotoxiskologiske kriterier	Jordkvalitetskriterier 1998	Jordkvalitetskriterier 2015	Klasse 0	Klasse 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Reference											
Arsen											
Cadmium											
Chrom total											
Chrom VI											
Kobber											
Kviksølv											
Bly											
Zink											
Nikkel	0,1-50	10	30	30	15	30	-	0-30	30	15	
PAH total	-	1,0	1,5	4	1,0	4	<4	-	3*	-	
Benz(a)pyren	-	0,1	0,1	0,3	0,1	0,3	<0,3	-	-	-	
Dibenz(a,h)antracen	-	-	0,1	0,3	0,1	0,3	<0,3	-	-	-	

Note: Med fed er vist klasse 0 og klasse 1 kriteriet, hvor disse er forskellige. Note* Sum af flere PAH'er.

Jordflytningsbekendtgørelsens bilag 3, note 2:
Jord der kategoriseres som kategori 1, kan ikke anvendes i alle sammenhænge. F.eks. ved placering af jord i naturområder og på landbrugsjord kan der være skærpede krav

Bilag:

- Kriterier for jord til fri anvendelse – dvs. klasse 0
- Analyseparametre ved forskellige virksomhedstyper
- Baggrund for kvalitetskriterier for uforurennet jord

Forureningsniveau - fortsat

- Klasse 0 jord = fri anvendelse
- Kun parametre jf. bek. om lettere forurennet jord
- Kan kun fraviges i særlige tilfælde, herunder 50 % reglen, bagatel, naturligt baggrunds niveau mv.
- Krav til minimumsanalyser:
  - < 2000 tons: 1 prøve pr. 300 tons
  - >2000 tons: konkret vurdering

Eksempel på terrænregulering

- Ansøgt: 120.000 m³, op til 3 år, klasse 1
- Sagsbehandling:
  - Krav til landzone pga. mængde og tid
  - Evt. krav miljøgodkendelse
  - Landbrugsfaglig vurdering af mængde
  - Konkret vurdering af klasse 1 jord

Eksempel på landbrugsfaglig vurdering

Kort/luftfoto	Bemærkning	Kort
Høje målebordsblade	Der er områder med sandsignatur, der viser at der er gravet grus på bakken Kortet viser at de lave områder har engsignatur. Området er mod øst, nord og syd afgrænset af grøfter.	
Lave m...	Der er et område med	

Målebordskort og historiske luftfoto

Jordmængde som er nødvendig for den landbrugsmæssige gavn: 31.000 m³

1945	Arealet er opdelt i flere marker. På luftfoto ses at	
1954		
1995	Arealet er opdelt i flere marker. Der er områder, ned mod markskel, hvor afgrøden fremstår med ujævn farve. På sydligste mark har afgrøden en meget lys farve som sandsynligvis lige	

Eksempel på vilkår

Derud over krav til maksimal mængde og fyldlag, hældning ved afslutning, arbejdstid, renholdelse af veje mv.

Jord på landbrugsarealer - er det hensigtsmæssigt ?

- Jahhh... men kun i de tilfælde hvis der er et reelt behov for landbruget
- Det kræver viden og omhyggelighed
- Myndigheder skal være klædt på at stille de fornødne krav
- Nationalt (økotox)kriterie for jord til landbrugsarealer

Men vi skal også:

- Skabe muligheder for lokal genanvendelse af ren jord
- Sikre jordballance i planlægningen
- Bruge og udbrede www.jordbasen.dk

Spørgsmål ?

Terrænreguleringer kan få karakter af en ændret anvendelse, som kræver tilladelse

- **NKO 243/KFE 2001.339:** Deponi med 207.000 m³ ren jord krævede tilladelse
- **MAD 2008.1183:** Terrænregulering af ca. 5 ha vandlidende landbrugsjord med 50.000 m³ jord i 1 m højde krævede tilladelse
- **NMK-31-00025 (aug. 2012)** – Udspredning af ca. 15.000 m³ jord i 20-50 cm højde på areal på ca. 5,5 ha og over en længere periode var en ændret anvendelse og krævede tilladelse
- **NMK-31-00531 (juli 2012)** – Påfyld af mellem 700-1.500 m³ havde ***i den konkrete sag*** omfang, så det krævede landzonetilladelse (lille fritliggende ejendom)
- **NMK-31-00719 (feb. 2013)** – Et ***samlet projekt*** med påfyld af 5.500 og 5.000 m³ jord på to ejendomme over ca. 5 måneder krævede landzonetilladelse
- **NMK-31-01310 (marts 2015)** – Terrænændring til brug for ***bedre tilkørselsforhold*** for ny garage krævede landzonetilladelse (som NMK af konkrete grunde ændrede til afslag)
- **NMK-31-01564 (jan. 2016)** – Påfyld af 20.000 m³ jord med ændring på 1-4 m i forhold til aktuelle terræn krævede landzonetilladelse (stadfæstelse af tilladelse). Nyeste NMK-afgørelse om terrænregulering på landbrugsjord.